

eksamensfri mellemskole (som det hed efter den gamle skolelov) har optaget filmkundskab i den valgfri emneundervisning, men den var på den anden side en så udpræget „begynderbog“, at den filminteresserede lærer – og elev – hurtigt måtte ønske noget mere.

Dette ønske er nu, i hvert fald delvis, imødekommet med en ny bog af Ellen Siersted, der med titlen „*Filmundervisning*“ er udgivet i Gyldendals ny serie, „Nye fag – nye arbejdsformer“.

Bogens titel er for såvidt uheldig. Som Ellen Siersted selv skriver i sit forord, er bogen *ikke* en lærebog i filmkundskab. Den er et forslag til en metode, hvorefter filmdiskussioner med større børn kan disponeres. Sådanne diskussioner er en overordentlig vigtig side af arbejdet med filmkundskab for skoleelever, men det er ikke – og bør ikke være – den eneste form, hvorunder man arbejder, og det kunne nok tydeligere være fremgået af bogens titel og opsætning.

Bogen er disponeret i en kort gennemgang af filmens historie, et afsnit om problemerne omkring børn og film og endelig bogens hovedafsnit med principielle og praktiske overvejelser og eksempler angående en filmdiskussion. Endelig afsluttes den med en litteraturfortegnelse og en filmliste.

Hovedafsnittet koncentrerer sig om fremstillingen af en skematisk gennemgang af de menneskeligt væsentlige spørgsmål, der kan berøres i en filmhandling. Der tages her så meget med, at en overfladisk gennemlæsning kan give det indtryk, at det kun drejer sig om at „fylde skemaer ud“, men Ellen Siersted gør selv opmærksom på, at hendes emneopstillinger netop ikke må behandles som et spørgeskema, men blot er et skema, der skal hjælpe læreren til at finde frem til de indtryk, der tilsammen danner en films handling og får den til at fæstne sig hos tilskueren, og det er her meget værdifuldt, at det kraftigt påpeges, hvor megen tendens der

Fortsættes s. 159

Repertoiret ...

Denne rubrik omfatter film af interesse for „Kosmorama“s læsere, i dette nummer premierer i tiden 17.1–16.3. 1961 (redaktionens slutning).

- THE ANGRY SILENCE (VRED TAVSHED), England 1960. *Guy Greens* interessante bearbejdelse af *Bryan Forbes'* uklare manuskript om arbejderen, der straffes som skruibrækker, fordi han opponerer mod flokdyr-mentaliteten under en ulovlig strejke. *Richard Attenborough* glimrende som arbejderen, og mange scener fra hjemmet er skildret med poetisk realisme.
- THE BATTLE OF THE SEXES (KØNNENES KAMP), England 1959. Momentvis charmerende filmatisering af *James Thurbers* satire „The Catbird Seat“ over mødet mellem amerikansk affemineret effektivitet og maskulin skotsk traditionsbundethed, hvor sidstnævnte noget vaklende går af med sejren. Satiren ligger under *Constance Cummings'* amerikanerinde, mens *Peter Sellers* især verbalt imponerer. Traditionel iscensættelse: *Charles Crichton*.
- IL GENERALE DELLA ROVERE (GENERAL DELLA ROVERE), Italien 1959. *Rossellinis* meget ujævne melodrama om en svindlers forædlingsproces er ikke mindst takket være *de Sicas* glamour-spil ikke overbevisende, men har fortræffelige sensitivt foruroligende passager.
- THE GRAPES OF WRATH (VREDENS DRUER), U.S.A. 1940. Anmeldt i dette nummer.
- INHERIT THE WIND (SOLEN STOD STILLE), U.S.A. 1960. Den fæmøse Dayton-proces fra 1925 i velmenende, men temmelig overfladisk *Stanley Kramer*-behandling. Smart forenkling tager livet af debattens rimelighed, men der bliver tid til en stor præstation af *Spencer Tracy*.
- LAST TRAIN FROM GUN HILL (SIDSTE TOG FRA GUN HILL), U.S.A. 1960. *John Sturges*-western om retfærdighed og tyranni i en prærieby. Tydelige paralleller til „Sheriffen“, men knap så tør i opstillingen. Spillet med autoritet, fotografert med sans for poetiske og dramatiske effekter.
- LET'S MAKE LOVE (PIGEN OG MILLIARDÆREN), U.S.A. 1960. Lystspil i lækkert udstyr og raffinerede farver (*Hoyningen-Huene*), men uden større mængder af vid og elegance. *George Cukor* dyrker *Marilyn Monroe* med opmærksomhed, men overbeviser ikke om, at hun har talent.
- MURDER BY CONTRACT (MORD PR. KONTRAKT), U.S.A. 1958. Stram, hård og intelligent thriller af den lidt ubehagelige art. *Irving Lerner* økonomiserer regelret i sit svendestykke om den følelseskolde lejemorder, der virker som et afgørende trumfkort i konkurrencen forretningsfolk imellem. *Vince Edwards* dækker morderen udmærket.
- NELLA CITTA' L'INFERNO (BAG KVINDEFÆNGSLETS MURE), Italien 1958. *Castellanis* variation over temaet: kvinder bag gitter er usensational og følsom, men blandingen af psykologisk realisme og allegorisk fremstilling af kampen mellem det gode og det onde i menneskesjælen er ikke lykkedes kunstnerisk. *Anna Magnani* er en hel og levende figur, men filmen virker ofte død, og *Castellanis* robuste poesi findes ikke.
- RUN OF THE ARROW (KAMPEN OM FORTET), U.S.A. 1960. Ideologisk western, skrevet, produceret og instrueret af den ambitiøse *Samuel Fuller*. En sydstatsrebels samvittigheds kamp er skildret i almindelige vendinger, og en nationalistisk overbygning er ubehagelig, men *Fullers* kraftfulde og markante stil er ikke uden effekt.
- LA VERITE (SANDHEDEN), Frankrig 1960. *Henri-Georges Clouzot*-melodrama om store lidenskaber og unge mennesker. Traditionelt dyster, men med rammende beskrivelser af retfærdighedens urimeligheder og retsalenes intriger. Pæn præstation af *Bardot*.

ligger i opbygningen af enhver film, selv den tilsyneladende mest neutrale. I sin disposition ender Ellen Siersted med at diskutere de tekniske virkemidler, hvormed filmen er opbygget, og har her søgt bistand hos en af pionererne i filmkundskabsarbejdet, kommunelærer *Arne Zimling*, der på udmærket måde knytter bemærkninger om de fremhævede film og filmsceners fortælle teknik til Ellen Siersteds emne-diskussion. Egentlig kunne man vel have ønsket, de to synsvinkler ikke var holdt så skarpt adskilt – det er dog to sider af samme sag, der kun eksisterer i kraft af hinanden – men med den her valgte fremstillingsform er naturligvis vundet, at hver forfatter ikke skriver mere, end hun/han fuldt ud kan gå ind for.

Bogens indledningsafsnit om filmens historie (på 9½ side!) er – i betragtning af, at Ellen Siersted hverken er eller giver sig ud for at være filmhistoriker – udmærket dækkende.

I det følgende afsnit om problemer omkring børn og film mærker man, at Ellen Siersted er på hjemmebane. Det er egentlig bogens bedste, og man har godt af at læse dette myndigt og

klart skrevne afsnit, der sætter mange problemer på plads.

Om litteratur- og filmfortegnelsen skal indvendes, at den første ikke medtager *Bodil Begtrup's* lille „samleværk“ „Børn og Film“, ligesom man savner en del tyske og engelske bøger, der netop i denne forbindelse skønnes at være af værdi (selv om nogle af dem omtales i bogens tekst), og i filmlisten savnes af gådefulde grunde 2 af de filmcitatater med billedbånd, der findes på S.F.C. netop til arbejdet med filmkundskab (der er også 4 og ikke kun 3 billedbånd om filmens historie).

Bortset fra disse kværlantiske bemærkninger er „Filmundervisning“ en værdifuld bog. Den er værdifuld, fordi den giver den interesserede lærer materiale i hænde til fortsættelse af det pionerarbejde på dette område, der allerede finder sted, og den er værdifuld, fordi den overfor den mere bevidst filminteresserede understreger, hvor problemerne ligger for et barnligt filmpublikum, hvadenten det er i eller over skolealderen!

Erik S. Saxtorph.

Filmindex LII

MAE WEST

AF JAN B. WAHL

Mae West er født i Brooklyn den 17. august 1893. Kom som barn til teatret og introducerede i 1918 en dans, hun kaldte „the Shimmy“. Et filmprojekt i 1921, „*Devil Jack*“, med *Jack Dempsey* blev opgivet. Optrådte sammen med *Harry Richman* og *W. C. Fields* i vaudeville. Hendes første skuespil (i hvilket hun også selv medvirkede) var „*Sex*“ fra 1926. Hendes andet skuespil „*The Drag*“, der byggede på et homoseksuelt tema, blev forbudt i New York City, hvorefter „*The Society for the Suppression of Vice*“ fik „*Sex*“ af plakaten; *Mae West* blev fængslet i ti dage. Hendes næste skuespil „*The Wicked Age*“ fra 1927 måtte opgives på grund af et nervøst sammenbrud. Derefter skrev hun „*Diamond Lil*“ i 1928, og det blev øjeblikkelig en stor succes. Et andet skuespil fra 1928, „*Pleasure Man*“, blev forbudt af myndighederne på grund af homoseksuelle implikationer. Hendes roman, „*The Constant Sinner*“ fra 1930 blev året dramatiseret, og „*Diamond Lil*“ blev på samme tid udgivet som roman. Hendes film „*She Done Him Wrong*“ reddede, ifølge „*Paramount*“, selskabet fra økonomisk ruin. I 1935 fordomte forskellige organisationer – især „*The Catholic League of Decency*“ hendes film som „immoral and indecent – entirely unfit for family patronage“ (af andre samtidigt fordomte film kan nævnes „*Stikkeren*“, „*Dronning Christina*“, „*Drømmende Leber*“ og „*Henrik VIII's Privatliv*“). Denne hets bredte sig, og „*Paramount*“ klippede mange af hendes film om efter premiererne. „*Sordid, vulgar, unpleasant*“, sagde *Harri-son's Reports*, et brancheblad, der når mange biografere, „*unsuitable for children, adolescents, or Sundays, and even for many adults*“ (1935). I september 1938 skrev hun manuskriptet til „*Catherine Was Great*“ – et projekt som *Ernst Lubitsch*, der var producer for

„*Paramount*“, dog fik standset (Lubitsch' „*Skandale ved Hoffet*“ med *Tallulah Bankhead* som *Catherine*, 1945.) Hendes kontrakt blev kort tid efter ophævet.

Night After Night. („*Nat efter Nat*“). 1932. I: *Archie Mayo*. Manus.: *Mae West* og *Vincent Lawrence* efter en fortælling af *Louis Bromfield*. Foto: *Ernest Haller*. Medv.: *Mae West*, *George Raft*, *Alison Skipworth*, *Constance Cummings*, *Wynne Gibson*. Prod.: *Paramount*. 70 min. Dansk prem.: 3.4. 1933.

She Done Him Wrong. 1933. I: *Lowell Sherman*. Manus.: *Mae West*, *Harvey Thew* og *John Bright* efter *Mae West's* skuespil „*Diamond Lil*“. Foto: *Charles Lang*. Medv.: *Mae West*, *Cary Grant*, *Gilbert Roland*, *Rafaela Ottiano*, *Noah Beery*. Prod.: *Paramount*. 66 min.

I'm No Angel. („*Jeg er ikke nogen Engel*“). 1933. I: *Wesley Ruggles*. Manus.: *Mae West* og *Lowell Brentano*. Foto: *Leo Tover*. Medv.: *Mae West*, *Cary Grant*, *Edward Arnold*, *Gregory Ratoff*, *Dorothy Pearson*, *Gertrude Michael*. Prod.: *Paramount*. 87 min. Dansk prem.: 5.2. 1934.

Belle of the Nineties (oprindelig titel: „*It Ain't No Sin*“). 1934. I: *Leo McCarey*. Manus.: *Mae West*. Foto: *Karl Struss*. Medv.: *Mae West*, *Roger Pryor*, *John Miljan*, *Katherine deMille*, *John Mack Brown*. Prod.: *Paramount*. 68 min. Klippet om efter premieren og genudsendt under ny titel.

Goin' To Town (oprindelig titel: „*How Am I Doin'?*“). 1935. I: *Alexander Hall*. Manus.: *Mae West* efter en fortælling af *Marion Morgan* og *George B. Dowell*. Foto: *Karl Struss*. Musik: *Sam Fain* og *Irving Kahal*. Medv.: *Mae West*, *Paul Cavanaugh*, *Tito Coral*, *Grant Withers*, *Mona Rico*, *Fred Kohler*. Prod.: *Paramount*. 74 min.

Klondike Annie. 1936. I: *Raoul Walsh*. Manus.: *Mae West* efter et skuespil af *Mae West* og en fortælling af *Marion Morgan* og *Georg B. Dowell*. Foto: *George Clemens*. Musik: *Gene Austin* og *Sam Coslow*. Medv.: *Mae West*, *Victor McLaglen*, *Harold Huber*, *Philip Reed*, *Lucile Webster Gleason*, *James Burke*. Prod.: *Paramount*. 80 min.

Go West, Young Man. („*En 3-stjernet Pige*“). 1937. I: *Henry Hathaway*. Manus.: *Mae West* efter